

Ústav Dálného východu

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení: Kateřina Špirochová
Studijní obor: Japonská studia
Název práce: Rozvoj poznání v lékařství v Japonsku 18. století
Oponent práce: Doc. Ing. Jan Sýkora, Ph.D.

	Bodové hodnocení
Hloubka přístupu k tématu, schopnost stanovit a naplnit cíle práce (7 b)	5
Logická stavba práce (6 b)	4
Práce s literaturou včetně citací (5 b)	3
Stylistická úroveň (4 b)	2
Úprava práce (text, tabulky, obrazová příloha) (3 b)	2
CELKEM	16

Hodnocení: výborně: 21-25 b., velmi dobře: 16-20 b., dobře: 11-15 b.

Celkové hodnocení: velmi dobře

Komentář:

Práce vykazuje následující základní problémy:

1. Cíl práce, metodologie a zhodnocení dosaženého stupně poznání

Vymezení cíle práce je příliš obecné a postrádá přesnější formulaci konkrétního problému (v ideálním případě hypotézy), který je v práci řešen. Podle vyjádření autorky je cílem „zasazení jednotlivých lékařských směrů do společensko-politického kontextu“, (str. 6) – jinými slovy řečeno, práce by měla analyzovat, jakým způsobem se politická a společenská (sic!) situace promítala ve vývoji lékařské vědy; na druhé straně se však snaží „objasnit, jaký vliv měly [jednotlivé lékařské směry] ... na postupné změny v chápání poznání jako takového“ (dtto), což znamená, že řeší otázku epistemologie. Pro řešení takto zásadně odlišných otázek by měla být zvolena i odlišná metodologie. Práce však postrádá jakýkoli náznak metodologických východisek. Obdobně postrádá jakýkoli náznak hodnocení dosavadních výzkumů těchto dvou „otázek“ a omezuje se jen na přehled použité literatury. Autorka přitom konstatuje, že „k problematice pohledu ... na lidské tělo však bylo třeba vzhledem k absenci primárního zdroje, vycházet z množství sekundární literatury, a vysledovat přístup k lidskému tělu skrze témata literárních děl, náboženství, dějinné události a společenské uspořádání“ (dtto). Odhlédnu-li od faktu, že si jen těžko dokážu představit, jakým způsobem bych dokázal vysledovat přístup k lidskému tělu ze společenského uspořádání, je pravdou, že v seznamu použitých zdrojů není uvedeno žádné literární dílo, ze kterého by autorka čerpala poznatky o

Ústav Dálného východu

přístupu lidskému tělu. Uvedená formulace navíc vzbuzuje dojem, že v ostatních oblastech (mimo zkoumání přístupu lidskému tělu) autorka vychází z primárních zdrojů – práce však žádné primární zdroje neobsahuje.

2. Věcná správnost

Autorka nakládá s historickými skutečnostmi značně svévolně a některé formulace lze považovat v lepším případě za nepřesné, v horším pak za nesprávné. Uvedu jen několik příkladů.

Str. 8: „Měšťané, zejména obchodníci, kteří sice drželi velkou většinu peněz, však jakožto nejnižší postavená třída...“. Je sporné, zda lze hovořit o měšťanstvu jako o „třídě“, spíše se používá termín „společenská vrstva“. Navíc není zcela jasné, co má autorka na mysli tvrzením o držbě velké většiny peněz (sic!) v rukou měšťanstva.

Str. 9: Autorka konstatuje, že „ideálem mužské krásy zůstával muž-bojovník“. Dovedu si představit bez dalšího vysvětlení, že muž-bojovník byl ideálem mužnosti, ale postrádám vysvětlení, proč muž-bojovník byl považován za ideál „krásy“ (včetně bližšího objasnění vlastního obsahu termínu „ideálu krásy“). Proti „ideálu mužské krásy“ pak autorka nediskutuje „ideál ženské krásy“ (který byl samozřejmě v japonské vytržbené kultuře bezpochyby přítomen), ale přístup k ženskému tělu omezuje jen na problém nahoty (studu) a sexuality. Jako nepodložené a nejasné se mi pak jeví následující tvrzení: „Právem tedy můžeme soudit, že ženské tělo bylo obdivováno a oslavováno, ovšem jen v patřičných mezích“ (str. 10). V práci jsem nenašel žádný příklad „oslavování ženského těla“ a stejně tak postrádám přesnější objasnění, co jsou podle autorky ony „patřičné meze“.

Str. 11: Autorka tvrdí, že „už roku 600 n. l., v počátcích japonské civilizace byla zřízena první leprosária“, přičemž jako pramen tohoto tvrzení uvádí publikaci Niklíček, Štein, *Dějiny medicíny v datech a faktech* (1985). Pokud by při práci s touto publikací uplatnila své japanologické vzdělání, musela by si položit otázky, zda rok 600 n.l. lze považovat za „počátek japonské civilizace“, a dále pak na základě jakých pramenů lze doložit existenci takovýchto leprosárií – nejstarší dochované písemné památky se datují do počátku 8. století!!! Jen pro doplnění – první písemně doložená zmínka o existenci lepry v Japonsku je ve spisu *Rjó no gige* (令義解) z roku 883 a první pokusy o institucionální pomoc nemocným se váží k osobě mnicha Ninšóa a jeho působení v kamakurském chrámu *Gokurakudži* ve druhé polovině 13. století. Těžko bychom však mohli hovořit o instituci „leprosária“. Za první skutečné leprosárium v Japonsku je považována nemocnice *Kójama fukusei*, kterou v roce 1889 založil v Šizuoe misionář Germain Léger Testevuide. Obdobné faktografické nepřesnosti bychom mohli najít téměř na každé stránce.

3. Stylistická úroveň

Autorka má svérázný způsob vyjadřování, který sám o sobě není na závadu. Problémem je neustále rozměňování textu o doplňky a vysvětlivky, které s tématem práce přímo nesouvisí. Některé informace (jmenovitě například charakteristika Sugity Genpakua a jeho překladu *Tafel anatomie*) se v různých obměnách opakují na několika místech práce. Autorka také nedodrhuje způsob transkripce, který vymezuje v úvodu – ačkoli údajně používá českou transkripci, na str. 25 zmiňuje „Ohašiho Totsuana“, přičemž používá Hepburnovu transkripci. V úvodní poznámce také nezmiňuje, jakým způsobem

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav Dálného východu

bude přepisovat čínská jména a názvy. Ve vlastním textu pak míchá *pinyin* s českou transkripcí – viz str. 13 „poprava vzbouřence Wangsun Qinga“ „podle profesora Čchen Čchan-Jüe-na“ (sic!).

Otázky k obhajobě:

1. Autorka se v závěrečné části své práce několikrát odkazuje na koncepci „neustálého pokroku“ (str. 26), na „nekončící rozvoj“ (dtto), na „chápání přírodních věd a přístup k poznání takový, jak ho známe dnes“ (str. 27) apod. Při obhajobě by měla podrobněji objasnit, co tyto termíny označují. Zejména by měla vysvětlit, co je to onen „přístup k poznání takový, jak ho známe dnes“.

Datum: 1. 9. 2014

Podpis oponenta práce